

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului :

Parohiile cl. I. pe un an . . . 800 Lei
Parohiile cl. II. 700 Lei
Parohiile cl. III. și subclasă . . 600 Lei
Întru particulari 500 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI
EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.

Prețul inserțiunilor

Concure de prot. 1000 Lei. Parohii de
cl. I 1000, de cl. II 800, de cl. III 600 Lei
Celelalte publicații 1 cm. □ 3,50 Lei.

EPISCOPUL Dr. IOSIF TR. BADESCU.

LA ZECE ANI DELA MOARTEA LUI.

Zece ani s'au scurs dela ziua din 11 Iulie 1933 când, în casa „dela grădină“, blândul episcop Dr. Iosif Tr. Badescu se stingea ca o făclie ajunsă la capăt.

În acești zece ani umbra lui a fost mereu prezentă alături de noi, ocrotind moștenirea pe care o chivernisise în cei peste patruzeci de ani de istovitoare muncă. . . Dr. Iosif Tr. Badescu fusese episcop al Caransebeșului doar 13 ani, dar în realitate umerii lui au purtat-o cu mult înainte de a fi purtat pe cap și mitra lui Popasu. Fiind ucenic al marelui episcop restaurator, el se simțea strâns legat de viața și de soarta citoriei sale, pentru binele și fericirea căreia a cunoscut numai o singură poruncă : munca. Prin această disciplină de autentică nuanță „grănicerească“, secretarul consistorial și mai apoi referent al senatului bisericesc a putut fi timp de trei decenii adevăratul conducător al episcopiei caransebeșene. Lui i-a revenit greul și răspunderea, pe el îl și finteau săgețile înveninate ale stăpânirii adverse, dar el s'a achitat pe deplin de toate prin munca titanică ce a depus, netezind căile și croindu-le potrivite pentru propășirea Bisericii.

Marele învățat al neamului care a fost Nicolae Iorga, a închinat episcopului Iosif, la moartea acestuia, un articol în care scria despre el că a fost „ultimul șagunist“.

O caracterizare foarte reușită. Și să vedem în ce măsură a fost episcopul Badescu un șagunist.

S'ar părea că secretarul consistorului și al episcopului Nicolae Popea a avut aceeași admirație, ca însuși Episcopul, pentru marele mitropolit Andrei Șaguna. Deci, o admirație dobândită prin prestigiul pe care în mod normal chiriarhul îl are asupra celor din jurul său. Nu este exclus. Episcopul Popea

fusese „ucenicul favorit“ al lui Șaguna, aducea cu sine ceva din autoritatea uriașă a mitropolitului, a cărui amintire era încă proaspătă și domina covârșitor toate inimile românești.

Șagunismul însemnează părtinire a autonomiei bisericești, șaguniști fiind aceia cari respectă și iubesc dezvoltarea liberă și neîngrădită a sfintei înstituiții, a Bisericii. Dar mai însemnează ceva, și anume legalitate, adică observarea cinstită a legii și egalitatea tuturor fiilor Bisericii înaintea acestei legi.

Înțelegem de ce fiul de „granicer“ bândărear, cu spiritul său cultivat la Universitate, s'a atârșit cu atâta insuficiență de această aiceasă formă de organizare bisericească, în care puteau să dospescă și nădejzile conștiinței și ale cugetului național!

Cunoscând în ce măsură legea este respectată de stăpânitorii noștri politici, secretarii și mai apoi referenții consistoriali se întrepunea cu îndârjire oridecâteori prin abuzuri și chiar prin legi abuzive poporul și Biserica lui erau vexați. Sute și sute de acte ș. de întâmpinări, ce czi doar îngroașă arhiva noastră, făceau odinioară mare valvă, mare ecou, și nu odată chemau la reacție pe cei cărora le stăteam pururi în cale. . . Dar episcopul Badescu a meritat cărja vlădicească și numai prin îndârjnică sa stăruință pentru ca să ni se respecte viața noastră bisericească liberă! E drept, atunci când el ojunge episcop, puterile îi slăbesc, dar el nici nu credea că această autonomie ar mai avea trebuință de apărare.

Totuși, episcopul Badescu, naționalistul infocat și pavăza tenace a Bisericii sale, a avut să

îndure chiar și după moarte nedemne atacuri. . .

La zece ani dela moartea lui, pe acestea nu le mai vedem, vedem doar icoana ca de sfânt a unui ucenic devotat al Domnului. Îi înconjurăm memoria cu lamura inimii noastre și îngânăm o rugăciune pentru vecinica odihnă a sufletului său.

IN MEMORIA EPISCOPULUI IOSIF

Astăzi, 11 Iulie, se împlinesc zece ani de când episcopul Dr. Iosif Traian Badescu a adormit în Domnul, iar mâine, 12 Iulie, sunt 34 ani de când a fost ales întâia oară episcop al eparhiei Caransebeşului.

Cu privire la acest chiriarh nu s'a scris mult. Dimpotrivă, s'a scris puţin în raport cu importanţa istorică pentru neamul românesc a epocii în care a trăit şi a muncit.

De aceea mulţi nu l-au cunoscut mai de aproape, judecându-l după cele auzite şi lansate uneori în mod tendenţios.

Prilejul ce ni-l oferă ziua de azi şi cea de mâine îl folosim pentru a contura cadrele bogate în evenimente ale celor două alegeri ale sale de episcop, una efectuată sub regim maghiar, iar ceialaltă făcută sub stăpânire românească, însoţind aceste cadre de unele amănunte puţin cunoscute sau chiar necunoscute.

*

Chiriarhul Nicolae Popea, ajuns din voia lui Dumnezeu la vârsta patriarhală de 82 ani, în timpul din urmă al arhipăstoriei sale nu mai dispunea de energia ce o reclama conducerea eparhiei, îndeosebi în împrejurările grele de atunci, când duşmanii noştri se năpustiseră şi asupra Bisericii crezând, că în Caransebeş le va succeda să rupă frontul aceluia război, pe care îl deslănţuiseră din motive politice.

Înainte de a deceda bătrânul episcop Nicolae Popea se declarase la centrul episcopiei o criză de funcţionari. Iată cum.

Asesorul bisericesc, fiind din fire greoi, nu biruia singur resortul său, referentul şcolar îşi dăduse obşteşcul sfârşit, titularul din fruntea secţiei epitropeşti trecuse la pensie, postul de casier încă devenise vacant, iar arhivarul, suferind de o boală grea de ochi, era deabinelea stânenit în a-şi face datoria cum se cerea.

În nex cu această criză menţionăm două inconveniente adânc simţite de funcţionari şi anume, că retribuţiunile lor erau reduse în comparaţie cu cele ale funcţionarilor dela alte oficii şi că lipsindu-i eparhiei mijloacele materiale necesare pentru asigurarea slujbaşilor săi la caz de boală sau bătrâneţe, tinerii nu se îmbulzeau să intre în serviciul gremiului consistorial.

Aşa se explică, că într'o vreme vedem pe protosinCELUL Dr. Iosif Badescu, că pe lângă funcţiunea de secretar eparhial prevede în mare parte şi agendele asesorului dela secţia bisericească, conduce în întregime resortul şcolar,

face pe casier, ba în absenţa arhivarului îl vedeam că îndeplineşte şi oficiul acestuia.

Dacă dela episcopie îi trebuia cuiva vreo dovadă, vreo informaţie sau vreun sfat, din toate părţile era îndrumat la secretarul Badescu, care cu timpul ajunsese să fie un fel de „factotum“ la episcopie.

Evident, că în chipul acesta şi-a creiat legături întinse cu deosebire la cei de jos, pe cari îi servea spre mulţumirea lor, fiind în acelaş timp nesimpatizat de unii suspuşi, cari nu se puteau împrieteni cu gândul, că azi-mâine secretarul Badescu o să fie urmaşul episcopului Nicolae Popea.

Tactica protosinCELULUI-secretar a fost să câştige pe cei de jos, ca prin votul lor să forţeze pe cei de sus în ce priveşte aprobarea unei eventuale alegeri a lui de episcop. El credea, că îi va succeda să se înalţe la demnitatea de arbiereu cu ajutorul votului universal din Biserica, care vot universal era favorabil curentului naţionalist, de aceea pe lângă că era bun român, sub influenţa circumstanţelor politice devine în Consistorul eparhial apărătorul fervent al naţionaliştilor expuşi la fel şi fel de dificultăţi, ba chiar şi la prigoană.

Afară de naţionalismul integral, ca bază principală a luptelor ce cu drept cuvânt putem zice că s'au dat în eparhia Caransebeşului pe viaţă şi pe moarte, a jucat un rol destul de însemnat şi ura personală, încolţită pe urma unor nemulţumiri.

Nemulţumiţii îşi creiaseră o platformă de atac în scopul de a produce o primenire în conducerea eparhiei şi ca să le succedă planul conceput se ataşaseră cercurilor guvernamentale maghiare, urmărind prin ţinuta lor dârză între altele şi aceea de a da protosinCELULUI Dr. Badescu lovitura de graţie.

După încetarea din viaţă a episcopului Nicolae Popea protosinCELUL Dr. Badescu respectând „le principe d'ancienneté“, adecă principiul vârstei, lucrează pentru alegerea de episcop a vicarului Filaret Musta, care era cu mult mai bătrân şi de aproape 40 ani în serviciul Bisericii.

Arhimandritul-vicar Filaret e ales în 21 Septembrie (4 Octombrie) 1908 episcop cu 41 voturi, dar alegerea sa din cauza politicii n'a fost confirmată cu rezoluţiunea prea înaltă, dată în Viena la 18 Martie n. 1908.

În legătură cu această nerespectare a votului pronunţat de sinodul eparhial electoral al Caransebeşului foaia „Libertatea“ din Orăştie scria: „Filaret Musta e azi omul cu caracterul cel plin de demnitate, care mai bucuros a lă-

sat să-i cadă de pe cap coroana de arhieru, decât ca pe aceea să o câştige prin păcat, prin o josnică umilire“...

Luându-se dispozițiile cuprinse în Statutul organic, mitropolitul Ioan Mețianu numește ca mandatar al său pentru conducerea alegerii a doua de episcop pe arhimandritul Filaret, recomandându-i prin scrisoarea particulară din 15 Mai 1909 să întrunească pe membrii sinodului la o conferință confidențială și arătându-le însemnătatea actului ce le stă înaintea, precum și răspunderea ce o au, să-i roage chiar și în numele lui, adevărat al mitropolitului, să-și concentreze dorința în bărbatul cel mai vrednic, ceea ce vor putea face numai dacă lăsând la o parte orice preocupățiuni, la săvârșirea mărețului act „vor alege de episcop pe un bărbat inspirat de dragostea evanghelică, pe un bărbat a cărui alegere să întâmpine atât consensul Preasfințitului Sinod episcopesc, cât și Prea înalta aprobare a Majestății Sale ces. și reg. apostolic“.

La cine s'a gândit mitropolitul nu era greu de ghicit, devreme ce se vorbea deschis, că după ce la Arad suferise eșec la episcopie cu arhimandritul Augustin Hamsea, făurise în taină planul de a-l aduce la Caransebeș. Ba unii mergeau așa departe în a afirma, că harabura înscenată la Caransebeș în jurul alegerii de episcop s'a făcut în ultima analiză în interesul arhimandritului Hamsea și nu pentru acel Dr. Iosif Olariu, care declarase în 9 Martie 1909 în „Drapelul“ din Lugoj: „Nu mă voi lăsa influențat în acțiunile mele, în orice poziție voi fi, de astfel de curente, pe cari atât eu, cât și opinia românească le va afla păgubitoare și periculoase pentru marile interese ale neamului românesc și ale Bisericii. În cinste am muncit până acum și în cinste voiesc să viețuiesc și să muncesc și de aci înainte, cât îmi va da Dumnezeu zile“.

În fața acestei situațiuni ne întrebăm, ce înțeles au avut manoperele ce s'au făcut și prezentat ca duse la îndeplinire în folosul protosincelui Olariu?

Răspunsul, care a văzut la timpul său lumina zilei și în publicitate este, că manoperele acelea au avut înțelesul de a încurca și învrăjbi pe candidații autohtoni ai eparhiei Caransebeșului și a exploata la alegerile sinodale trecerea de care se bucura numele protosincelui Dr. Iosif Olariu, ca apoi la urma urmelor să fie tras pe sfoară.

După vicarul Filaret Musta iasă la suprafață protosincelul-asesor Dr. Iosif Badescu și precum acesta din urmă sprijinise la rândul său

candidatura arhimandritului Filaret la episcopie, așa sprijinește acum acesta pe protosincelul Badescu, care e ales în 29 Iunie (12 Iulie) 1909 episcop cu 32 voturi.

Atât pentru cât și în contra întăririi acestei alegeri se fac intervenții și e ciudat, că chiar guvernamentali, cari nu erau deputați sinodali, intervin în favorul nou alesului episcop naționalist Dr. Badescu astfel, că ministerul de pe atunci al Cultelor, contele Albert Apponyi pentru moment stă pe gânduri, neștiind ce să facă.

Dușmanii personali ai protosincelui ales, cari lucrau din răspuțeri împotriva întăririi alegerii, având în cele politice legături puternice înduplecă în sfârșit pe contele-ministru să facă propunerea de neconfirmare a alegerii.

În urma acestei propuneri alegerea se înțelege nu fu aprobată dispunându-se, ca îndeplinirea scaunului episcopesc al Caransebeșului să se facă cu excluderea celor aleși dar neconfirmați.

Adversarii lui Dr. Badescu jubilau de bucurie, că li-a succes să-l delătore din cale, după cum credeau ei, pentru totdeauna.

„Gazeta Transilveniei“ în numărul său din 26 Noemvrie 1909 publicase un raport detaliat asupra alegerii dela Caransebeș conținând atacuri și suspiciuni la adresa mitropolitului Ioan Mețianu.

Rectificarea trimisă „Gazetei“ cuprindea și următorul pasaj: „Adevărul e tocmai contrarul, că înalt Prea Sfința Sa a făcut tot ce i-a stat în putere pentru întărirea celor aleși, dar n'a putut răsturna motivele contrariilor, invocate pentru neîntărire, cari motive la timpul său se vor descoperi și cunoscându-le și publicul cel mare ușor se va convinge despre adevăr“.

Cât de șubrede au fost acele motive dovedește faptul, că schimbându-se împrejurările Dr. Badescu e în anul 1920 pentru a doua oară ales episcop aproape cu unanimitate, primind și votul acelor deputați sinodali, cari invocaseră motivele pentru neîntărire.

Protosincelul Dr. Iosif Badescu, mâhnit dar neînfrânt sufletește, reia firul ocupațiunilor sale în domeniul administrativ al Bisericii, fiind omul care știa să aștepte, despre ceea ce a dat suficiente dovezi și în alte rânduri, când abia după ani și ani de zile își ajunsese scopul pe care îl urmărise cu insistență.

La câțiva timp după neconfirmarea alegerii ministrul Apponyi se spovedește intimilor săi, că îi pare rău, că a făcut propunere de neaprobare a alegerii protosincelui Dr. Badescu. Debunăseamă s'a convins în întretimp, că ura personală a contrariilor protosincelui a prici-

nuit manevrele și înverșunarea luptei ce s'a dat fără cruțare în jurul scaunului episcopesc dela Caransebeș. Și apoi mai una. Prin neaprobarea celor două alegeri, caz unic în analele istoriei țării, își ațâțase contra sa pe toți românii intransigenți dintr'un colț de țară, care este Banatul, după ce pe urma legii școlare „reacționare, antipedagogice și neumane“ și așa era destul de hărțuit din partea naționalităților nedreptățite.

După ce nici a doua alegere de episcop nu obțină sancționarea prea înaltă ajunsă pentru a treia oară la ordinea zilei alegerea de episcop a Caransebeșului.

Deputații sinodali naționaliști erau departe de a capitula. În privința noului lor candidat însă se iviseră două păreri. Publicistul Dr. Valeriu Branișce cu ai săi sunt pentru alegerea protosincelui dela Sibiu Dr. Miron Cristea, până când Dr. Iosif Badescu, Dr. Ștefan Petrovici și alții militează pentru Dr. Eusebiu Roșca, directorul seminarului teologic din Sibiu.

Ca să nu se pericliteze solidaritatea de până aci deputații naționaliști se întrunesc în Timișoara înțelegându-se, ca minoritatea să se supună necondiționat majorității. Rămânând la votare Dr. Badescu cu cei de aceeași părere ca și dânsul în minoritate, aceștia trec de partea lui Dr. Miron Cristea, care cu ajutorul lor reușește să fie ales episcop cu 31 voturi la 21 Noemvrie (4 Decemvrie) 1909.

Dar confirmarea alegerii întârzia mereu.

Auzisem, că ministrul Apponyi a făcut propunerea, ca nici această alegere să nu se aprobe. Incepând însă se clatine guvernul, actul alegerii fu restituit, ca noul guvern să se pronunțe în privința aprobării.

Văzând guvernamentalii interesați în cauză, că guvernul Wekerle cade cu ministrul Apponyi, s'au adunat la Budapesta la o consfătuire și ca să împiedece o eventuală nouă alegere a protosincelui Badescu, — care alegere, simpatizată de secretarul de stat dela Interne Emeric Iakabffy, ajuns în întretimp la putere, de sigur ar fi fost întărită, — au decis să pună totul în mișcare, ca alegerea lui Dr. Cristea, care era naționalist mai pronunțat decât Dr. Badescu, cu orice preț să fie întărită, tăindu-se în chipul acesta posibilitatea unei alegeri noi de teama, că alegându-se din nou Dr. Badescu, alegerea-i a doua va fi confirmată și el răzbu-nându-se asupra lor, ei vor pierde orice influență în eparhie, ceea ce ar fi însemnat anihilarea lor politică.

Naționaliștilor li-a convenit schimbarea la față a celor ce aparțineau cercurilor governa-

mentale, fiind mulțumiți cu felul cel nou de a activa al adversarilor lor dela alegere și aceasta cu atât mai ales, căci prin ținuta nouă a celor apropiați de guvernul maghiar aceștia desavuau pe față votul lor propriu dat contracandidatului lui Dr. Miron Cristea.

Fapt e, că teama de Dr. Badescu încă a contribuit încâtva la confirmarea alegerii a treia de episcop, făcându-se în scopul acela luntre și punte guvernamentalii, ajunși în corn de capră pe urma situației politice schimbate.

Spre a exopera întărirea alegerii, ei s'au fost adresat și episcopului unit din Lugoj Dr. Vasile Hossu, despre care se afirma, că are mare trecere la guvernul țării și cu care arhiereul Dr. Miron Cristea — dupăcum am văzut la instalarea sa de episcop — era în termeni buni.

Episcopul Vasile Hossu a și intervenit cu autoritatea sa la guvern, precum au intervenit și unii membrii ai Comitetului național român pe urma legăturilor ce le aveau, iar cartea scrisă de Ioan Russu Abrudeanu asupra patriarhului Miron ne informează, că numai după intervenția personală a arhiducelui Francisc Ferdinand pe lângă împăratul Francisc Iosif a fost alegerea întărită și aceasta abia la un an și opt luni după moartea episcopului Popea, cu toate că atât canoanele cât și Statutul organic dispuneau, ca în termen de trei luni dela reposarea episcopului scaunul episcopesc să se întregească.

Aprobării alegerii de bună seamă i-au premers tratative atât cu deputații sinodali din tabera guvernamentală interesați la această alegere, cât și de sine înțeles cu noul guvern, al cărui ministru al Cultelor fu numit contele Ioan Zichy, ca urmaș al ministrului Apponyi.

Indeplinindu-se în Dumineca Tomei a anului 1910 actul inslării, unii dintre deputații sinodali de colorit guvernamental se apropiaseră de chiriarhul Dr. Cristea pentru a-l determina, să facă cât de multe acte administrative ce le conveneau și îi întăreau în puterea lor politică.

De câte ori însă le făcea episcopul Miron ceva pe plac își arătau naționaliștii nemulțumirea, întocmai cum erau nemulțumiți guvernamentalii, când Dr. Cristea arăta pe față că are legături indisolubile cu naționaliștii. Cu alte cuvinte noul episcop ajunsese între ilău și nicovală.

Urmarea acestei situațiuni fu, că era criticat când dintr'o parte când din cealaltă, plus că nu-și câștigase încrederea guvernului, unde numai binevăzut nu era.

La câțva vreme după instalarea sa în scaunul episcopesc întâlnește pe contele Ioan Zichy o personalitate marcantă, care intervenise cu aplomb pentru aprobarea alegerii, făcând următoarea observare cu privire la episcopul Dr. Cristea: „Azt hiszem, kegyelmes Uram, csizmadiát fogtunk“, sau pe românește: „Excelență, așa cred că ne-am păcălit“.

Între episcopul Cristea și protosincelul Badescu se produsese o stare de încordare, care a dăinuit în cursul celor zece ani cât a stat episcopul în Caransebeș. După o ciocnire avută în urma unor păreri opuse l-am auzit pe protosincel zicând: „Mai bine era de alegeam pe arhimandritul Roșca“.

În 1914 izbucnește războiul mondial, în cursul căruia episcopul Cristea a avut o situație extrem de grea, care se termină cu bine, fiind ales Mitropolit-Primat al României la 31 Decembrie 1919.

Trecând el la Bucușești, scaunul episcopiei Caransebeșului iarăși devine vacant.

Acum, schimbându-se radical referințele politice, primul îndreptățit la vîldicie era incontestabil arhimandritul-vicar Filaret Musta, ajuns în întretimp la vârsta respectabilă de 80 ani.

Corifeii eparhiei dătători de măsură își formulară părerea într'acolo, că bătrânețea sa înaintată ar putea da naștere la neajunsuri, pentru evitarea cărora se înțeleseră să-l capeteze a renunța la scaunul episcopesc, ceea ce bătrânul vicar a și făcut. În schimb a fost înaintat la gradul de arhieru, revenindu-i toate onorurile fără nici o răspundere.

La alegerea de episcop din 21 Martie 1920 Dr. Badescu e ales a doua oară episcop aproape cu unanimitate. De remarcat e, că nici un vot n'a fost dat fațăș împotriva lui. Cele cincibile albe n'au urmărit decât că alegerea-i să nu fie făcută cu totalitatea voturilor exprimate. Și să nū credem că adversarii săi de odinioară, cari păreau a fi ireductabili, au votat în alb, ceea ce știm de acolo, că înainte de a se apropia ei de urma de votare au arătat celor din apropierea lor, că votează pentru Dr. Badescu precum au și votat.

Așadară protosincelul Badescu cel bârfit, cel defăimat, cel terfelit prin gazete e ales episcop nu numai cu votul aderenților săi rămași consecvenți, ci și cu votul celor ce nu erau de aceeași pănură, adică al celor ce l-au hulit și batjocorit.

Ca om va fi avut el slăbiciuni cum o fi avut și oricare dintre vrăjmașii săi, dar ceea ce se pusese la cale împotriva sa în scop de a-l discredită întrecea orice măsură.

De aceea nici că se putea o satisfacție mai perfectă ca faptul, că dușmanii săi de moarte de altădată îl votează la alegerea de episcop din 1920.

La propunerea ministrului Cultelor Octavian Goga alegerea e confirmată de Regele Ferdinand I, reparându-se prin acest gest jignirea adusă cu zece ani în urmă eparhiei noastre.

În rezumat subliniem următoarele:

a) Contele Apponyi se căește de ceea ce a făcut prin propunerea sa de a nu fi sancționată alegerea de episcop a protosincelului Badescu.

b) Cei ce agitaseră și votaseră în contra candidatului naționalist la episcopie Dr. Cristea, întreprind mai târziu tot posibilul pentru întărirea alegerii sale.

c) Cei ce au crezut, că prin ținuta lor îndrăzneată au decapitat pe protosincelul Badescu, îl aleg în 1920 episcop.

Ce dovedesc aceste contraziceri crase?

Dovedesc, că dreptatea după oareșcare ocolire cōsumătoare de timp, de nervi și de energie a trebuit în definitiv să învingă.

Înimicii politici și personali ai protosincelului, dintre cari unii luptau pe față, iar alții trăgeau sforile de prin ascunzșuri, se străduiseră ani de-a rândul să-l zădărnicească de a fi ales episcop, punându-i în cale piedeci aproape de neînvins.

Toate silințele însă de a-l face imposibil au dat greș, căci în cartea soartei sale erau scris cu litere, pe care nimeni nu le-au putut șterge, că mai curând sau mai târziu are să ajungă vîldică al Caransebeșului.

* *

Cu cât ne depărtăm de data trecerii arhierului Dr. Iosif Badescu la cele veșnice cu atât se ancorează tot mai adânc în stâncă de granit a istoriei ființa sa de arhipăstor pe urma activității rodnice dezvoltată în diferite grade ierarhice timp de aproape 45 ani, având el în viața agitată din trecut a episcopiei noastre câteva decenii un rol precumpănitor.

Când se vor publica odată multele sale proteste împotriva uneltirilor îndreptate în contra Bisericii, când se vor da publicității memoriile sale scrise întru apărarea autonomiei noastre bisericești, când se vor cunoaște dese sale intervenții făcute în scris pentru a servi interesele episcopiei Caransebeșului, sau când se vor tipări măcar părți alese din aceste lucrări redactate personal și cu temei, atunci — luând în dreaptă judecată și înfăptuirile ce le-a

realizat în timpul arhipăstoriei sale de 13 ani — va eși în adevărata sa mărimă figura prominentă a celui ce a fost episcopul Iosif, cel vrednic într-o veșnică pomenire, a cărui memorie o păstrăm cu gândul îndreptat spre mormântul său săpat în dealul cimitirului din Eșelnița.

Aurel Moacă

P. S. Episcop Iosif și preoțimea

În clipa când se desfășoară pomenirea celor 10 ani dela moartea P. S. Episcop Iosif, gândul mă duce înapoi cu 14 ani, când într-o Duminecă de toamnă târzie am primit prin punerea mânilor Sale, sfântul dar al Preoției și am fost trimis la propoveduire.

Eram o serie de câțiva preoți sfințiți în ziua aceea, — cea mai însemnată din viața noastră, — când după ce avusesem cinstea să fim poștiți a lua masa în preajma P. S. Sale, Prea Sfințitul Iosif, cu figura de sfânt, înalt, impunător, cu ochii blânzi, ne cheamă alături de Sine și ne spune cu grai de poruncă aceste cuvinte:

„De acum mergeți cu bine acolo unde v'am trimis; știți cât de mare și frumoasă vă este misiunea. Căutați și lucrați cu răvnă în slujba pentru care V'ați pregătit căci Eu vă voi urmări și ocroti pe fiecare. În lupta cu greutățile să nu desnădăjduiți și ispitele să nu vă cuprindă, dragii mei. Să nu uitați un lucru; că orice faptă a voastră bună sau rea, vă întină și haina voastră și a țogmei din care deacum faceți parte, sau face să strălucească podoaba mltrei episcopoești“.

Cutremurați până în adâncul sufletului de greutatea cuvintelor Sale, am rostit în același gând:

„Am înțeles Prea Sfințite!“

I-am sărutat sfios mâna uscățivă și îmbătrânită sub demnitatea cărjei arhieresti și am eșit plecând fiecare într-un colț de lume ducând în suflet testamentul ce ni-se încredințase.

Deaceea preoțimea din cuprinsul Eparhiei Sale, dar mai ales noi cei mai tineri i-L simțim totdeauna alături de noi; prezent cu sufletul la orice pas din viața noastră pastorală. Nu era parohie, fie chiar cât de umilă din care Prea Sfințitul să nu fie cunoscător în amănunțime a activității preoților Săi, a vieții sale familiare și a nivelului de religiositate a păstoriților.

Iși cunoștea preoții precum își cunoaște păstorul oile. Pe cei mai slabi îi încuraja, pe cei mai râvnitori îi stimula. Adânc cunoscător de oameni, știa că neajunsurile se pot suplini, iar calitățile se pot cultiva, dacă și deoparte și de alta există bunăvoință și înțelegere. Nu-i plă-

ceau preoții cari obicinuiau să facă caz de cartea lor și nici nu dorea sfinți ci slujitori zeloși cari să-și cinstească adânc darul preoției și demnitatea lor de oameni aleși și trimiși în slujba poporului.

Niciodată preoții Săi n'au auzit din gura Sa cuvânt jignitor ci mai adesea cuvinte de laudă, încurajare și energică susținere într'un timp când schimbările politice ne puneau în vi-tregă discuție rosturile noastre și chiar mijloacele de existență.

Nu s'a pomenit vreodată preot nedreptățit sub cârmuirea Sa. Justiția bisericească este desigur în mâinile Episcopului, după dreptul canonic. Dar după câte se știe niciodată Consistorul Spiritual nu s'a văzut în situația de a-și pronunța sentințele sub inspirația personală a Chiriarhului, ci pe baza legilor și canoanelor bisericești. Și mai totdeauna venea înțeleapta Sa clemență. Unii nu l-au înțeles, alții poate l-au bârfit, dar Ierarhul Iosif îi erta și pe unii și pe alții, tocmai că-i înțelegea pe toți. Timpul îi făcea să se închine respectuoși în fața Sa care unea în chipul cel mai firesc prestanța arhierască cu distincția sufletească cea mai autentică.

Regimul său de blândețe n'a însemnat încurajarea inactivității ci dimpotrivă o eră de misionarism dinamic cu puls de nouă viață creștinească. Conferințele și cercurile pastorale la îndemnul și prin grija Sa s'au așezat la treabă, nemai vorbind de răspândirea scrisului pilduitor și îndrumător al vieții creștinești care sub oblăduirea P. S. Sale a luat ființă și i-s'a pus temelie.

Câtă bucurie simția P. Sfințitul Iosif oridecâtori îi bătea la ușă un preot venit dede departe și-i aducea o știre bună de isbândă în ogorul Domnului e greu de prețuit. Iși lăsa la o parte trebile complicate ale biroului Său pentru a te asculta cu înțelegere.

O mare calitate pe cari și-a păstrat-o în chiar cele mai încercate momente când boala îl țintuise și suferințele îl ajunseseră. Tocmai prin această blândețe a caracterului Său a reușit să câștige întregul suflet al preoțimii din Eparhie.

Și acest lucru s'a văzut când sutele de preoți au fost chemați să-L însoțească spre ultimul locaș. Când sicriul cu rămășițele pământeste a fost pornit să-L ducă a-și dormi somnul de liniștită odihnă în pământul părinților sai dela Eșelnița, din toți ochii au pornit valuri de lacrimi și suspine de adâncă cinstire pentru acest Mare Vlădică, vrednic și demn urmaș al moștenirii lui Popasu.

În urma unei vieți sobre și modeste cum rar se întâlnește, a fost prohodit modest și tot așa i-se înfățișează și mormântul străjuit de

umbra unei cruci în slujba căreia a luptat lupta cea bună și și-a săvârșit veleatul la 11 Iulie 1933.

Cu cât timpul va trece, cu atât va fi mai proeminentă personalitatea de mucenic a acestui Apostol și Cărmuitor al Ortodoxiei noastre de dincoaci de munți. În sfintele cădelnițări și litanii, în dangătul clopotelor și graiul rugilor ce se înalță azi noi preoți săi de altădată ne plecăm smeriți peste amintirea Sa și rostim plini de cutremurare: „*Pomenește Doamne cu dreptii și pe P. S. Episcopul nostru Iosif*“.

Pr. D. V. Anuțoiu

Ș T I R I

Personale. P. S. Sa Episcopul Veniamin a călătorit la 8 Iulie a. c. la băile din Basna, unde s'a întâlnit cu P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan al Clujului care se află în Țară. Întâlnirea a fost deosebit de amicală și P. S. Sa a propus Prea Sfințitului Veniamin, că în cazul prelungirii șederii P. S. Sale în Țară, îl va vizita la Caransebeș.

Vizita dlui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri prof. Mihai Antonescu la la Roma a avut loc între zilele de 29 Iunie și 3 Iulie a. c. Dl vicepreședinte a fost primit de Ducele Mussolini într'o lungă și cordială vizită. Deasemenea a fost primit în audiență de Papa Pius XII.

P. S. Episcop greco-catolic Dr. Ioan Bălan din Logoj a împlinit în 7 Iulie patruzeci de ani de preoție. P. S. Dr. Ioan Bălan este dela 28 August 1936 episcop al Logojului. Luăm act de bucuria vecinilor și fraților noștri, și dorim P. S. Sale viață lungă cu sănătate.

Cercuri pastorale. Duminecă în 23 Mai parohial Scăiuș a avut o zi înălțătoare, s'a desfășurat ședința Cercului pastoral și a cercului cultural. S'a oficiat sf. Liturghie de soborul preoților aparținători cercului. Pr. L. Rusulescu din Dragomirești a predicat despre zpa vie a credinții creștine. A urmat parastasul pentru cei 8 eroi ai comunei cu parentarea preotului C. Dănescu. După masă Vecernia s'a oficiat tot în sobor, iar în urmă s'a desfășurat programul întocmit de d-na inv. Florica I. Mircea. Preotul Al. Voștinariu a conferențiat despre relele concubinajului. Inv. I. Țurlui a conferențiat cu subiect patriotic. Toate au decurs într'o atmosferă de înălțare și însuflețire.

Duminecă în 20 Iunie s'a ținut ședința cercului Pogonici în *Apadia*. Sf. Liturghie s'a celebrat de soborul preoților: C. Roșca, D. V. Anuțoiu, V. Stepanescu, P. Goanță și I. Ferciug. Predica a rostit-o pr. V. Stepanescu stăruiind pentru iubirea deaproapelui, a doua mare poruncă a Legii. S'a oficiat parastas pentru cei 5 eroi ai comunei, jertfa cărora a preamărit-o duos preotul P. Goanță. Pr. C. Roșca a conferențiat la ședința publică despre concubinaj și efectele lui dezastroase. La ședință au participat toți intelectualii satului și se remarcă îndeosebi concursul dlui notar

Frunzăverde din Delinești, la acțiunile de propagandă religioasă și culturală. Programul se încheie cu cuvântul de mulțumire pe care preotul locului îl adresează participanților și poporului, iar d-na preoteasă Z. Goanță recolectează un frumos succes material în cadrul Consiliului de Patronaj prin distribuirea timbrelor, la care a activat intens și cu râvnă deosebită.

Duminecă în 27 Iunie s'a întrunit și cercul pastoral Logoj în *Silva* sub prezidiul preotului M. Jigorea. Au oficiat Vecernia în sobor de preoți: M. Jigorea, V. Popovici, Z. Humița, N. Sintescu și diaconul Petru Laețiu din Logoj. A dat răspunsurile corul mixt al parohiei. Preotul Z. Humița a predicat despre războiul sfânt. La ședința publică s'a desfășurat un bogat program de cântece patriotice, cântate de corul comunei. Preotul locului V. Popovici a salutat oaspeții și pe unii cari au dat cuvenita atențiune serbării. Pr. M. Jigorea a conferențiat despre rolul creștin al femeii române, insistând asupra rolului ei în educația viitorilor cetățeni ai patriei române. Programul cercului s'a încheiat cu ședința intimă.

La 29 Iunie, sârbătoarea SS. Apostoli Petru și Pavel s'a organizat o reușită ședință a Cercului preotescc în *Oloșag*. Programul: sf. Liturghie cu soborul preoților Gh. Biberea, I. Alexandrescu, A. Lazăr și I. Enuică. A predicat pr. I. Biberea despre modelul de viață și râvnă întru lăfirea creștinismului a SS. Apostoli pomeniți. Ședința publică s'a desfășurat în comun cu cea a Cercului Cultural. A conferențiat pr. I. Alexandrescu despre *temeiul luptei noastre în răsărit*. Tot așa a mai vorbit inv. C. Totir dând sfaturi și întărind moralul poporului. Trebuie remarcat concursul laudabil al inv. Petru Hałas care a contribuit la îmbogățirea programului, încheiat cu cântarea „Nădejdea mea este Tatăl“...

Manifestație creștinească în Slatina-mică Într'un impunător alai Ostașii Domnului din Armeniș Petroșnița și Ilova s'au îndreptat Dumineca trecută spre Slatina-mică unde au cercetat pe frații lor întru credință. Au participat la sf. liturghie pe care au săvârșit-o ieromonahul V. Sintescu și preotul Gh. Bihoi, predicând acesta din urmă și interpretând cuvintele Mântuitorului „*Veniți la mine toți cei osteniți*“... A urmat o masă comună oferită de ostașii din Slatina, între care amintim aportul laudabil al lui Vasile Dragomir, ctitorul capelei dela Piatra-Scrisă. După vecernie a avut loc ședința Ostașilor unde ieromonahul V. Sintescu a dezvoltat textul biblic „*mântuirea voastră cu frică și cu cutremur să o lucrați*“. S'au făcut apoi rugăciuni pentru pace după care în conduct de steaguri și cu cântece religioase ostașii au plecat la vetrele lor.

Partea oficială.

Nr. 3755. C 1943.

NOTĂ OFICIALĂ

Pentru intensificarea propagandei religioase-culturale, **Librăria noastră diecezană a comandat dela Institutul Biblic cărțile și broșurile următoare:**

Epistolie către creștinii ortodocși	15 Lei
Unde-i iubirea acolo-i Dumnezeu	15 „
Viața și faptele părintelui Grigorie Dascălul	10 „
Trei pustnici	10 „

Doi moșnegi la Ierusalim	20	Lei
Pomenirea în rugăciune a viilor și morților	20	"
Crâșma trează	15	"
Povestiri de crăciun	10	"
" " paști	15	"
Biserița Neamului poeme de D. Munteanu	150	"
Înapoi la sfintele canoane de Diacon Gh. Soare	20	"
Război sau pace de Protoc. Dr. V. Vasilache	25	"
Temeiurile Scripturistice ale distincției dintre		
Episcop și presbiter	50	"
Călăuza creștinului ortodox de I. P. S. S. Nicodim	25	"
Catehismul Creștinului Ortodox de Irineu	30	"
Preotul și îngrijirea bolnavilor	60	"
Studiu cu privire la Parusie (A doua venire)	180	"
Rostul Parastaselor	50	"
Sf. Liturghie pe înțelesul tuturor	50	"
Cinstirea sfințelor icoane	3	"
Fiilor ascultați de părinții voștri	3	"
Sfaturi către miri	3	"
Despre post	3	"
Sfinților apostoli	3	"
Despre beție	3	"
Cinstirea Sfinților și a moaștelor lor	3	"
Despre cruce și închinarea la răsărit	3	"
Duh și viață nouă	3	"
Rugați-vă pentru vrăjmașii noștri	3	"
Pentru care pricină s'a botezat Domnul Hristos	3	"
Divorțul	3	"
Despre credință	3	"
Despre învierea morților	3	"
Despre cruce și închinarea la răsărit	3	"
Viața Cuviosului Simeon Pustnicul	3	"
Noi nu suntem stăpânii averilor noastre	3	"

Cărțile se comandă direct dela Librărie și ar fi de dorit ca preoții să întreprindă o propagandă între credincioși, arătând că aceste cărți se pot obține pentru un preț derizoriu. Deasemenea, să se atragă atenția Oastei Domnului și a membrilor soc. Sf. Gheorghe asupra acestor cărți și broșuri, ziditoare de suflet.

Caransebeș, în 12 Iunie 1943.

Episcop:
† VENIAMIN

Consilier referent:
Nicolae Cornean

Nr. 4012 C. 1943.

CONCURS

pentru primirea de elevi în școala de cântăreți bisericești

Aducem la cunoștință că primirile în școala de cântăreți bisericești din Caransebeș se fac până la data de 1 Septembrie 1943.

Până la această dată se vor înainta cuvenitele cereri de primire pe adresa Consiliului eparhial.

La cereri se vor anexa:

1. Extras de botez,
2. Extras de naștere,
3. Certificat școlar,
4. Certificat de moralitate dela Oficiul parohial.

5. Certificat medical.

Observăm că în școală se primesc absol-

venții a cel puțin 4 clase primare, cu vârsta între 14 și 18 ani.

Elevii sunt obligați a locui în internat.

Taxa de internat, în bani și în alimente se va comunica mai târziu.

Elevii plătesc la înscriere o taxă pentru înscriere și una pentru uzajul mobilierului din internat.

Cunoscând că școala noastră cu începerea noului an se reorganizează temeinic, cunoscând că toți cântăreții beneficiază de salar dela stat, precum și de venite frumoase dela parohie, Cucernicii Preoți să îndemne pe tinerii cu purtare bună și cu auz muzical ca să se înscrie în această școală care îi progătește pentru o carieră atât de plăcută lui Dumnezeu.

Caransebeș în 10 Iulie 1943.

Consiliul eparhial

Comunicat. Se aduce la cunoștință că înscrierile la Academia Teologică din Caransebeș se fac în zilele de 28 și 29 Septembrie în biroul Rectoratului. Taxa de înscriere este de Lei 1750 și se achită deodată.

Studentii a II-III și IV vor prezenta la înscriere un certificat dela oficiul parohial despre frecventarea bisericii în Dumineci și sărbători pe timpul vacanței, iar dela autoritatea în drept că au prestat munca de foios obștec în vacanța acestui an.

Examenele din sesiunea de toamnă corigențe, anuale vor avea loc în ziua de 25, iar cele generale în 27 Septembrie a. c.

În 29 Septembrie se va face examen de aptitudini muzicale cu caracter eliminatoriu cu studenții primiți în anul I. Tot în aceeași zi studenții vor fi supuși unei vizite medicale.

În 30 Septembrie ora 10 se face sf. Liturghie împreună cu chemarea Duhului sfânt și deschiderea solemnă a anului școlar.

În 1 Octombrie ora 8 dimineața încep cursurile.

Rectoratul

Pretura Plasei Caransebeș
Asociațiunea drumurilor comunale

Nr. 1554/1943.

Publicațiune

În conformitate cu dispozițiunile art. 61 din Codul Funcționarilor Publici, se publică concurs pentru ocuparea a 16 posturi de cantonieri pe drumurile comunale din plasa Caransebeș.

Salarul lunar este:

Salar de bază Lei 2650,

Indemnizație de scumpete Lei 1192,

Ajutor familiar câte 750 Lei de fiecare copil minor

Doritorii vor înainta actele necesare Preturii plășii Caransebeș Asociațiunea de drumuri, până la 10 August 1943.

Pretor,

B. Barbu